

Bevart 18/2-1974

Kreftings gt. 5

3500 Hønefoss

28. juni 1973

De arkeologiske muséers registreringstjeneste
Huk aveny
Oslo 2

Ang. registr. nr. 481 F14 R1

Rundrøys g/br.nr. 31/3 Ringerike (lid. Novolukhov), Busk.

Som turgåer har jeg flere ganger besøkt en rundrøys ute på kanten av Krokskogen et stykke sør for Orekjenn eller Skardtjern som det også kalles. Og jeg går ut fra at den er identisk med ovennevnte reg.nr.

Må jeg få lov til å stille følgende spørsmål:

1. Hva slags fornminne antas det at denne røysa er? Jeg har tatt den for å være en gravrøys fra bronsealderen.
2. Fra hvilken tidsperiode antas den å stamme?
3. Røysa ligger i dag langt fra veg og bebyggelse, fra dyrket mark og løssteinsområde. Regner man med at dette også var tilfelle dengang røysa ble anlagt?
4. Fins det noen litteratur eller andre skrevne opplysninger om denne røysa eller liknende anlegg? - Kan De vennligst oppgi den etter Deres mening beste populære oversikt over fornminne i Norge.

Med vennlig hilsen

Hans A. Eriksen

Hans A. Eriksen

18. februar 1974

ES/GF

Herr Hans A. Eriksen,
Kreftingsgt. 5,
3500 HØNEFOSS

Rundrøys reg. nr. 481 Fl4 R1 på Vaker 31/3, Ringerike (tidl. Norderhov).
Buskerud.

Takk for Deres brev av 28. juni 1973. Røysen De ønsker nærmere opplysninger om, er identisk med ovennevnte reg. nr., og det ligger en 850m SV for Skartjernhytten. Som røys er den ikke så imponerende, men utsikten er storslagen.

Den er ganske riktig en gravrøys. Om den er fra bronsealder eller senere er uvisst, da slike minner er kjent fra bronsealder av og fremtil den hedenske tids slutt (ca. 1000 e. Kr.).

Røysens beliggenhet er karakteristisk. Fornminner av denne typen har svært ofte en dominerende beliggenhet. Det er vanlig at de ligger ved ferøselsveier til vanns eller over land eller med utsikt til slike. De ligger dessuten ofte langt fra det som var fast bosetningsområde dengang

Litteratur som gir en samlet oversikt over røysen av denne typen, finnes såvidt jeg vet ikke. Heller ikke finnes det en populær oversikt over fornminner i Norge generelt. Imidlertid kan jeg anbefale et par bøker, som etter min mening til dels fyller dette behov, selv om de behandler bare geografisk begrensede områder:

Erling Johansen og Arne Skjelsvold: Reisefører til fortiden. J.W. Cappelens forlag. Oslo 1966 (Oslofjordområdet).

Povl Simonsen: Fortidsminner nord for Polarsirkelen. Universitetsforlaget 1970.

Den siste samlede oversikt over de forhistoriske tider i Norge er:

Anders Hagen: Norges oldtid. Cappelens forlag. Oslo 1967.

Noen generelle opplysninger til slutt: Registreringstjenesten opphørte pr. 31/12 1972 og dens arbeidsoppgaver er nu overtatt av de enkelte arkeologiske museer, for Øst- og Sørlandets vedkommende, Oldsaksamlingen. Helt til september ifjor var kontoret uten kontor-

hjelp og kun betjent av undertegnede, slik at bare de mest presserende saker ble tatt hånd om. Dette er årsaken til at De har måttet vente så lenge på svar, hvilket vi beklager så meget.

Med vennlig hilsen

Elizabeth Skjelsvik

31/1, Ringerike - lidd. Nordreho, Busk.

653/24

Kreftings gt. 5

3500 Hønefoss

27. februar 1974

Elisabeth Skjelsvik
Universitetets Oldsaksamling
Fredriks gate 2
Oslo 1

Mange takk for svar på mitt brev angående Ringrøys reg. nr. 481, ^{x)}R 1, Ringerike.

x)FIH

Tenkte De kunne ha interesse av hva jeg skrev i min turbok etter et besøk på Gravrøys-kollen søndag 8. juni 1952.

"Målte ringen i dag og fant at diameteren er 11 meter. I midten er et avlangt kammer 3 x 4 meter. Det har lengderetning i nord - sør eller så nær til dette at det skiller bare omtrent 10 grader. Står man sør for kamret, ligger linjen langs ~~langs~~ den synlige kant av kamret i nord 10 grader vest. Steinene har rast ut i kamret og det vokser en liten gran og noen småbjørker der, men er greitt å se formen. Jeg mener derfor at dette er en grav fra bronsealderen. En flokk slaver kan ha bært sammen alle disse steinene for en 3000 år siden og lagt dem i ring som skikken var i den tiden. "

Jeg undersøkte hele kollen ved denne anledning. Den er jo ikke stor. Ringen ligger på høyeste toppen. Ca. 50 meter i nordøst er en litt lågre kolle med noen vandreblokker. Berget i dette område er av samme slag som steinene i ringen: rømbeporfyr som er noe rødlig somme steder. På kollen og rundt omkring er det noe småskog med enkelte større furutrær. Også inne i midten av ringen er det noen småbusker, der gravkamret har vært.

Etter besøket på kollen tok jeg meg ned det bratte juvet sør for kollen. Fant at det har latt seg gjøre å komme opp der med folk nok til å bære den høvdingen som skulle begraves der oppe på toppen, med utsyn over fjorden til Stein gamle høvdingsete. Men denne teori er min egen.

Vedlagt et foto tatt av utsynet fra gravrøys-kollen en dag med bygevær, tatt med selvutløser. Har aldri møtt folk på dette stedet.

Med vennlig hilsen

Hans A. Erikson

31/1 Rindgerike - Hild. Norderhov - Buskerud
Høyen V-over fra gravrøyen 481 F14 R1
Fotografens Hans A. E rikem, Hønefoss til v.
Foto 1952

Top. ark

4. mars 1974

ES/RJ

Vårt J.nr. 653/74

Herr Hans A. Eriksen,
Kreftingsgt. 5
3500 Hønefoss

Ad: Gravrøys 481 F14 R1 på 31/1, Ringerike -
tidl. Norderhov, Buskerud.

Takk for Deres hyggelige brev av 27. februar 1974, med det fine fotografiet av utsynet fra ovennevnte røys vedlagt.

Med vennlig hilsen,

Elizabeth Skjelsvik

Vedlagt portoutlegg kr. 1,-